

3. ROČNÍK SEMINÁŘE KE ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ ŠEDÉ LITERATURY

8. prosince 2010

NTK společně s VŠE pořádá letos již třetí ročník Semináře ke zpřístupňování šedé literatury, jehož prostřednictvím zajišťuje prezentaci a podporuje odbornou diskusi problematiky šedé literatury v České republice. Prezentovaná témata reflektují stav řešení projektu Národního úložiště šedé literatury, který podporuje v rámci programových projektů v letech 2008–2011 Ministerstvo kultury ČR pod názvem „Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace“.

Seminář se posouvá od teoretických přednášek, plánů a výchozích standardů prezentovaných v prvním ročníku k prezentacím řešení a převádění praktických ukázek. Letošní ročník představí šedou literaturu z pohledu Akademie věd ČR, vysokých škol a archivů. Že je šedá literatura aktuálním tématem i na Slovensku osvětlí ve své přednášce Marta Dušková z Centra vedecko-technických informací SR. Ani v letošním roce nezůstanou opomenuta autorská práva a to v souvislosti s používáním Creative Commons licencí. S čím se producenti potýkají při tvorbě a publikování odborné šedé literatury bude věnován další příspěvek v dopoledním bloku. Témata spojená se SW řešení v odpoledním bloku uvede čestný host semináře Jerome Caffaro z CERNu, který představí českému publiku systém CDS Invenio pro správu digitálních knihoven z oblasti Open Source.

Seminář je určen knihovníkům, správcům sbírek, IT pracovníkům, ale i vedoucím pracovníkům a samotným autorům. Tyto odborníky i vedoucí pracovníky zajímá jak zveřejňovat výsledky výzkumné práce a možnosti získání aktuálních dokumentů.

Pravidelné pořádání Semináře ke zpřístupňování šedé literatury začalo v roce 2008 na VUT v Brně. Od roku 2010 je tento seminář přesouvá na půdu NTK v Praze.

V letošním roce naváže na 12th International Conference of Grey Literature, která proběhne 6. – 7. prosince v NTK.

ABSTRAKTY

Národní úložiště šedé literatury – třetí rok řešení

PhDr. Petra Pejšová, Národní technická knihovna

Příspěvek bude věnován projektu Národního úložiště šedé literatury, který řeší Národní technická knihovna společně s Vysokou školou ekonomickou v Praze. Autorka bude informovat o stavu jeho řešení v rámci projektu „Digitální knihovna pro šedou literaturu – funkční model a pilotní realizace“, který je podporován z programových projektů Ministerstvem kultury České republiky. V příspěvku budou objasněny aktuálně řešené úkoly projektu jako implementace softwarového řešení, vydání odborné publikace, tvorba partnerské sítě v České republice, spolupráce se zahraničím a další. Tento příspěvek bude zároveň uvádět ostatní témata semináře.

Šedá literatura a role Knihovny AV ČR

Ing. Zdeňka Chmelařová a Ing. Jana Doleželová, Knihovna AV ČR

Knihovna AV ČR je koordinátorem sběru dat v AV ČR. V databázi ASEP je uloženo více jak 180 000 záznamů, které jsou zařazeny do 20 druhů. Přestože záznamy šedé literatury nepatří k hodnoceným výsledkům vědeckých výstupů, jsou v této bázi hojně zastoupeny. Struktura dat záznamů šedé literatury byla upravena tak, aby odpovídala struktuře dat v NUŠL, k záznamům je možno přikládat plné texty a data sklízet (harvestovat).

PROGRAM

8.00–9.00

» Registrace účastníků

Dopolední program:

9.00

» Zahájení semináře

9.05–9.35

» Národní úložiště šedé literatury – třetí rok řešení
PhDr. Petra Pejšová
Národní technická knihovna

9.45–10.05

» Šedá literatura a role Knihovny AV ČR
Ing. Zdeňka Chmelařová
a Ing. Jana Doleželová
Knihovna AV ČR

10.05–10.25

» Šedá literatura na Univerzitě Karlově
Mgr. Andrea Fojtů
Univerzita Karlova v Praze

10.25–10.45

» Šedá literatura z pohledu archiváře
Mgr. Zora Machková
Národní archiv ČR

10.45–11.00

» Přestávka na kávu

Šedá literatura na Univerzitě Karlově

Mgr. Andrea Fojtů, Univerzita Karlova v Praze

Příspěvek si klade za cíl informovat o šedé literatuře dostupné v Digitálním univerzitním repozitáři na Univerzitě Karlově v Praze. Repozitář funguje již od roku 2006, ale až v loňském roce došlo k uvolnění podmínek pro prohlížení digitálních objektů a repozitář byl zpřístupněn široké veřejnosti.

Šedá literatura z pohledu archiváře

Mgr. Zora Machková, Národní archiv ČR

Příspěvek se bude zabývat vymezením problematiky šedé literatury v archivním prostředí. Zvláště se autorka zaměří na odlišné chápání šedé literatury z pohledu archiváře oproti pohledu knihovnickému a na určitý průnik zájmu obou oborů v této oblasti. V příspěvku budou zmíněny způsoby získávání šedé literatury v archivní praxi, její ukládání v archivních fondech a archivních sbírkách a metody jejího následného zpracování a zpřístupňování.

Stav a zámery v zhromažďování a sprístupňování sivej literatury v CVTI SR

Mgr. Marta Dušková, Centrum vedecko-technických informací SR

Centrum VTI SR (CVTI SR) je národním informačním centrom pre podporu vedy a výskumu a špecializovanou vedeckou verejnou knižnicou zameranou na technické odbory a vybrané oblasti prírodných, ekonomických a humanitných vied. Cieľom príspevku je prezentovať vzťah CVTI SR a Knižničného zákona č. 183/2000 vo vzťahu k sivej literatúre (SL), poukázať na súčasný stav, zámery a možnosti získavania, zhromažďovania a sprístupňovania SL v CVTI SR. Následne budú načrtnuté východiská pre vytvorenie úložiska SL v rámci Dátového centra pre výskum a vývoj.

Tvorba odborné publikace

Mgr. Iveta Fürstová a PhDr. Petra Pejšová, Národní technická knihovna

Příspěvek podkryje zákulisí přípravy, psaní a tvorby odborné (vědecké) publikace na příkladu knihy Repozitáře šedé literatury, která vzniká v rámci projektu NUŠL a vyjde závěrem roku 2010. V příspěvku budou popsány fáze vzniku odborné publikace, práce autorů a editora, ale i to, jak je důležité zvolit spolehlivé nakladatelství, překladatele, grafika, atd. Cílem prezentace je podělit se o zkušenosti s produkcí odborné šedé publikace.

Právní aspekty licence Creative Commons v prostředí českého práva

Mgr. Jaromír Šavelka a Michal Koščík, PF MU Brno - Ústav práva a technologií

Ve svém příspěvku se budeme zabývat problematikou volných licencí Creative Commons. Příspěvek dopodrobna rozvede detaily právní úpravy, z níž v našem právním prostředí Creative Commons vycházejí. Nejvíce pozornosti bude věnováno praktické využitelnosti licencí Creative Commons, a to zejména s ohledem na problematiku zaměstnaneckých děl, komerčního využívání autorských děl a nakládání s modifikovanými díly. Cílem příspěvku je demonstrovat skutečnost, že tyto licence jsou přínosem při distribuci autorských děl spravovaných prostřednictvím velkých institucionálně zaštitěných repozitářů, a poukázat na rizika při nesprávném užití těchto licencí neprofesionály.

Systém CDS Invenio

Jerome Caffaro, CERN, Švýcarsko

Invenio je integrovaný digitální knihovní systém, který byl původně vyvinut v CERN pro CERN Document Server, který je v současné době jedním z největších institucionálních repozitářů na světě. Vývoj Invenia byl zahájen před více než 15 lety a prošel mnoha vývojovými cykly. Invenio šířené pod licencí GPL2 je Open Source software založený na Apache/WSGI+Python+MySQL. Jeho modulární architektura umožňuje široké možnosti použití, od multimediálního repozitáře přes on-line časopis až po plně funkční digitální knihovnu. V rámci příspěvku budou zmíněny příklady jeho nasazení v různých institucích na světě. V prezentaci budou popsány funkce Invenia, jejich využití v CERNU a možnosti jeho dalšího vývoje v ostatních institucích a projektech.

CDS Invenio, softwarové řešení pro NUŠL

Tomáš Müller, Národní technická knihovna

Pro získávání, uchovávání a správu digitálních dokumentů šedé literatury a jejich metadat je zapotřebí užití sofistikovaného softwarového systému. CDS Invenio je softwarové řešení pro potřeby NUŠL jako pro centrální úložiště, které dokumenty získává a zpřístupňuje, tak pro spolupracující organizace, které šedou literaturu produkují. Jeho komplexita, flexibilita a otevřený kód zaručují splnění téměř všech požadavků, které NUŠL na tento systém klade.

Implementace systému CDS Invenio na VŠE v Praze

Václav Šubrta, Vysoká škola ekonomická v Praze

Příspěvek seznamuje s průběhem ověřování vhodnosti systému CDS Invenio na Vysoké škole ekonomické v Praze pro připravovaný repozitář vědeckých textů VŠE. V průběhu testování byly identifikovány některé problémy, jejichž řešení příspěvek shrnuje. Součástí zavádění repozitáře vědeckých textů VŠE jsou i související organizační opatření řešící práva a povinnosti akademických pracovníků při zveřejňování plných textů v repozitáři.

Centrální vyhledávací rozhraní NUŠL v systému FAST

Pavel Kocourek, INCAD

Závěrečný příspěvek představí indexovací a vyhledávací systém ESP FAST, jeho inovativní možnosti a výhody. Následně bude předvedena jeho konkrétní implementace v rámci Národního úložiště šedé literatury, pro které zabezpečuje systém ESP FAST uživatelsky příjemné a snadné zpřístupnění dat prostřednictvím centrálního vyhledávacího rozhraní. Toto rozhraní dokáže zpřístupnit uživatelům data jak z digitálního repozitáře NUŠL, tak z distribuovaných úložišť šedé literatury v jednom interaktivním prostředí. Na závěr budou předvedeny praktické ukázky vyhledávání.

11.00–11.30

» Stav a zámery v zhromažďování a sprístupňování sivej literatury v CVTI SR

Mgr. Marta Dušková

Centrum vedecko-technických informací SR

11.30–11.50

» Tvorba odborné publikace

Mgr. Iveta Fürstová
a PhDr. Petra Pejšová

Národní technická knihovna

11.50–12.30

» Právní aspekty licence Creative Commons v prostředí českého práva

Mgr. Jaromír Šavelka
a Michal Koščík

PF MU Brno – Ústav práva a technologií

12.30–13.30

» Přestávka na oběd

Odpolední program:

13.30–14.15

» Systém CDS Invenio

Jerome Caffaro

CERN, Švýcarsko

14.15–14.45

» CDS Invenio, softwarové řešení pro NUŠL

Tomáš Müller

Národní technická knihovna

14.45–15.00

» Přestávka na kávu

15.00–15.30

» Implementace systému CDS Invenio na VŠE v Praze

Václav Šubrta

Vysoká škola ekonomická v Praze

15.30–16.00

» Centrální vyhledávací rozhraní NUŠL v systému FAST

Pavel Kocourek

INCAD

národní
úložiště
šedé
literatury

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE

Registrace: <http://www.techlib.cz/cs/635-prednasky/>

Elektronický sborník je dostupný na: <http://nusl.techlib.cz/index.php/Sborniky>

Seminář je zdarma, nutná je pouze online registrace do 30. 11. 2010.

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

Po skončení semináře bychom Vás rádi pozvali na šedesátiminutovou prohlídku nové budovy Národní technické knihovny, kterou povede PhDr. Radka Římanová.